

Az egységes olasz állam kialakulása

1) Itália a XIX. században

- az Itáliai-félszigeten a római kor óta nem volt egységes államalakulat
{Római Birodalom bukása 476.}
- a pápa székhelye = Róma
  - világi hatalommal bírt
- nincs egységes piac, infrastruktúra
- **Északon** már kibontakozott az ipari forradalom
  - gazdaságilag fejlettebb
- **Délen** hanyatlás
  - inkább mezőgazdasági jelleg érvényesül
- az egység kialakításához két út vezet

a) forradalmi út

- ún. carbonarik
- Giuseppe Garibaldi

b) diplomáciai út

- Camillo Cavour, a piemonti királyság külügyminisztere
- ki kell használni a nagyhatalmak érdekkellentéteit
- Cavour **csapatokat küldött a Krími-háborúba**
- **titkos megállapodás III. Napóleonnal:** *ha Ausztria hadat üzen Piemontnak, Franciaország beavatkozik a háborúba az osztrákok ellen – cserébe Franciaország megkapja Nizzát és Savoyát*
- **1859.** az É-olasz államokban tudatos Ausztria-ellenes hangulatkeltés folyt → Ausztria ultimátumban követelte ezek megszüntetését, de Cavour visszautasította az ultimátumot
- **Ausztria hadat üzent Piemontnak**
- **1859. június 4. Magenta; 1859. június 24. Solferino** = osztrák csapatok veresége
- **1859. július III. Napoleon Villafrancában fegyverszünetet köt Ausztriával** (váratlanul)
- Piemont megkapta Lombardiát
- Velence Ausztria kezén maradt
- Franciaország annektálta Nizzát és Savoyát
- **annexió = annektálás/bekebelezés**
egy államnak más állammal való egyesítése, a bekebelezett állam szuverenitása megszűnik

2) Nemzeti mozgalmak

- a villafrancai egyezmény csalódást okozott → népmozgalmak
- **1859. Párma, Modena, Toscana elűzték a Habsburg uralkodókat**
  - népszavazással csatlakoztak Piemonthoz
- **1860. május 11. Garibaldi csapataival partra szállt Marsalában** → elűzték az uralkodót
- a Nápolyi Királyság is csatlakozott Piemonthoz

3) Az olasz királyság létrejötte

- **1861. március 18. kikiáltották az egységes olasz királyságot** → *Róma és Velence kivételével*
- a király II. Viktor Emánuel, piemonti uralkodó
- a főváros átmenetileg Firenze lett (1871-ig)
- **1862. Garibaldi Róma ellen vonult**
  - „Roma o morte!” – „Róma vagy halál!”
{1862. Aspremonte – Garibaldi fogságba esik}
- **1870-1871. porosz-francia háború**
  - a háború kitörését követően a francia csapatokat hazarendelték Rómából
- **1870. szeptember 20.** az olaszok bevonultak Rómába
  - a pápa a Vatikánba zárkózott

→ egységes olasz nemzeti állam

